

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในสังคมปัจจุบัน มีการกล่าวถึงเรื่องของศีลธรรมจรรยาอยู่มาก เรามักได้ยินกล่าวกันอยู่เสมอว่าการที่สังคมวุ่นวาย สับสนเกิดปัญหาอาชญากรรมหรือประพฤตินิโคตต่าง ๆ ก็เพราะแนวโน้มทางจิตใจของคนเวลานี้หันไปทางวัตถุนิยม คนคอยศีลธรรมและขาดความเข้าใจในเรื่องศีลธรรมจรรยาอย่างแท้จริง

ฮอฟแมนและฮอฟแมน¹ (Hoffman and Hoffman) ได้ให้ความหมายของศีลธรรมจรรยา (Morality) ไว้ว่าหมายถึงความรู้สึกผิดชอบชั่วดี สามารถรู้ว่าอะไรถูกอะไรผิด ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับกฎเกณฑ์ของสังคมด้วย การที่บุคคลเลือกแสดงพฤติกรรมอย่างหนึ่งออกมา พฤติกรรมนั้นจะถูกตัดสินว่าเป็นการกระทำที่ถูกต้องหรือผิด ก็ขึ้นอยู่กับว่าการกระทำนั้นมีผลกระทบต่อบุคคลอย่างไร การตัดสินอันนี้ถือสังคมมาเป็นเครื่องกำหนดบุคคลว่าถูกศีลธรรมหรือผิดศีลธรรม จากความหมายอันนี้แสดงถึงความจริงที่ว่าความรู้ความเข้าใจด้านศีลธรรมจรรยาเป็นที่ยอมรับมาของการแสดงออกของพฤติกรรมด้านศีลธรรมจรรยาอันนี้ ไม่มีใครสามารถทำตามกฎเกณฑ์ของศีลธรรมได้โดยปราศจากการมีความรู้ในเรื่องนั้นมาก่อน² ถ้าเขาว่าเขาควรจะต้องเว้นการพูดที่นั้นยอมแสดงว่าเขาจะได้ประโยชน์จากการพูดจริง

บูล³ (Bull) ได้กล่าวถึงจรรยาวิจารณ์ (Moral Judgement) ไว้ว่าจรรยาวิจารณ์มาจากความคิดรวบยอดทางศีลธรรมจรรยา เป็นการตัดสินว่าอะไรถูกอะไรผิด และเมื่อสิ่งนั้นมีความสมบูรณ์พร้อมตามเวลาและประสบการณ์ และได้ทราบอย่างลึกซึ้งแล้วก็จะส่งผลถึงการแสดงพฤติกรรมทางศีลธรรมจรรยาออกมา

¹Martin L. Hoffman and Lois Wladis Hoffman, "Development of Moral Character," Review of Child Development Research, (New York : Russell Sage Foundation, 1966), p. 384.

²Norman J. Bull, Moral Education, (London : Routledge & Kegan Paul, 1969), p. 5.

³Ibid., p. 6.

เมื่อมาถึงปัญหาที่ว่าเด็กได้รับความรู้ทางศีลธรรมจรรยามาจากไหน ในเรื่องนี้ ฮิลการ์ด⁴ (Hilgard) ได้กล่าวไว้ว่า การถือคนตามแบบบิดามารดาที่สำคัญของเด็กคือการถือตามแบบอย่างความประพฤติที่เป็นแบบฉบับของพ่อแม่ โดยเด็กจะเรียนรู้ปฏิบัติตนต่อบุคคลอื่นตามมาตรฐานที่เป็นที่ยอมรับของพ่อแม่ว่าอะไรคืออะไรถูกต้อง และอะไรที่ไม่จะเมื่อกฎเกณฑ์เป็นพฤติกรรมที่ยอมรับ นี่คือการเรียนรู้เรื่องศีลธรรมจรรยาจากพ่อแม่ ซึ่งนับว่าเป็นผู้ที่มิอิทธิพลโดยตรง และเป็นคนแรกที่เด็กเอาอย่าง

✓ จากการศึกษาของ โฮลสไตน์⁵ (Holstein) พบว่าจรรยาวัจนของพ่อแม่มีความสัมพันธ์กับจรรยาวัจนของเด็กอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งนี้เพราะเด็กได้รับการอบรมถ่ายทอดเอาค่านิยมทางศีลธรรมจรรยาจากพ่อแม่ผู้ใกล้ชิดกับเด็กมากที่สุดมาแต่กำเนิด

✓ แต่เมื่อเด็กเติบโตขึ้นจนถึงวัยรุ่น ค่านิยมนั้นก็ย่อมต้องมีการเปลี่ยนแปลงตามสภาพแวดล้อม และบุคคลที่เขาเกี่ยวข้องกับ ขอบเขตของสังคมก็กว้างขวางขึ้น ค่านิยมทางศีลธรรมในวัยเด็กนั้นไม่เพียงพอกับความต้องการใหม่ ๆ ของเขา โดยเฉพาะอย่างยิ่งความต้องการซึ่งมาจากความสัมพันธ์ใหม่ ๆ กับสมาชิกเพศตรงข้าม การค้นคว้า สืบหาหรือความซื่อสัตย์ และการกระทำตามกฎหมาย เมื่อค่านิยมทางศีลธรรมระหว่างกลุ่มเพื่อนของวัยรุ่น แตกต่างไปจากค่านิยมของพ่อแม่อันเนื่องมาจากอยู่ในช่วงชีวิตและสภาพสังคมที่แตกต่างกัน พ่อแม่จะไม่ยอมรับค่านิยมทางศีลธรรมใหม่ ๆ ของสังคมซึ่งจะเกิดผลตามมา คือ ความไม่ลงรอยกันในระหว่างวัยรุ่นและพ่อแม่⁶ ทำให้เด็กวัยรุ่นไม่สามารถทราบถึงความต้องการที่แท้จริงของผู้ใหญ่ในสังคมว่าต้องการให้เด็กของตนเป็นอย่างไร ส่วนมากผู้ใหญ่มักจะเน้น

⁴Ernest R. Hilgard, Richard C. Atkinson, and Riter L. Atkinson, Introduction to Psychology, (New York : Harcourt Brance Jovanovich Inc., 1971), p. 78.

⁵Constance Boucher Holstein, "Parental Consensus and Interaction in Relation to the Child's Moral Judgement," Dissertation Abstract, Vol. 31 (1970), pp. 1888-9A.

⁶R.G. Kuhlen, The Psychology of Adolescent Development, (New York : Harper, 1952).

ว่าต้องการให้เป็นคนดี แต่การจะให้เป็นคนดีในลักษณะอย่างไรมิได้แยกแยะไว้ และ ความเข้าใจในเรื่องการทำดีของเด็กแต่ละคนก็ต่างกัน เพราะได้รับการอบรมเลี้ยงดู มาต่างกัน⁷ เป็นที่น่าคิดว่าปัญหาความประพฤติของเด็กจะมีสาเหตุบางอย่างมาจากการ อบรมและการเตรียมเด็กในค่านิยมศีลธรรมจรรยา จากพ่อแม่ผู้ปกครอง การที่พ่อแม่ผู้ ปกครองขาดศีลธรรมจรรยาชอบเป็นผลต่อความประพฤติและแนวความคิดของเด็ก ทำให้ เด็กเรียนรู้ตามอย่างความคิดที่ไม่ถูกต้องจากพ่อแม่มาด้วย หรืออาจเป็นไปได้ว่าศีลธรรม จรรยาของพ่อแม่กับตัวเด็กไม่สอดคล้องตรงกันอย่างมาก ทำให้เกิดปัญหาพฤติกรรมในตัว เด็กได้ จึงควรที่จะศึกษาทางปลูกฝังศีลธรรมจรรยาในตัวพ่อแม่และตัวเด็กให้สอดคล้อง ตรงกันและเป็นที่ยอมรับของสังคม

ควยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจใคร่จะศึกษาจรรยาวิจรรณของเด็กกับผู้ปกครอง ว่ามีความสอดคล้องตรงกันหรือไม่ และการที่ผู้วิจัยเลือกศึกษาจรรยาวิจรรณของเด็ก หนึ่งบ้าน เพราะเห็นว่าเด็กหนึ่งบ้านเป็นพวกหนึ่งที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมเป็นปัญหาของ สังคม ไม่สามารถที่จะอยู่บ้านได้อันเนื่องมาจากปัญหาขัดแย้งกับพ่อแม่ จึงออกมาใช้ชีวิต เป็นที่รบกวนของสังคม จนต้องเกิดการจับกุมของเจ้าหน้าที่ตำรวจ มีสถานเลี้ยงดู กัก กันและรับการรักษาเด็กเหล่านี้ และนับเป็นการแก้ปัญหาที่ปลายเหตุ ส่วนการแก้ไขที่ต้น เหตุนั้นคือ การแก้ไขที่การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ ซึ่งนอกจากจะให้มีการเลี้ยงดูที่ประกอบ ด้วยความรัก สิ่งสำคัญก็คือ การปลูกฝังให้มีศีลธรรมจรรยาที่สอดคล้องกัน และเป็นที่ยอม รับของสังคม วิธีนี้จะช่วยแก้ปัญหาของเด็กหนึ่งบ้านได้

ความมุ่งหมายในการวิจัย

ความมุ่งหมายทั่วไป

เพื่อศึกษาว่า เด็กหนึ่งบ้านกับผู้ปกครองจะมีจรรยาวิจรรณที่แตกต่างกันหรือไม่และ เพื่อศึกษาจรรยาวิจรรณของเด็กหนึ่งบ้านและจรรยาวิจรรณของผู้ปกครอง

⁷ชาลี ลัทธิต, "การศึกษาคุณธรรมแห่งความเป็นพลเมืองดีบางประการ ของเด็ก ที่จบชั้นประถมปีที่ 4," (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิตยสถานระหว่างชาติสำหรับการค้นคว้าเรื่อง เด็ก วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร, 2507).

ความมุ่งหมายเฉพาะ

1. เพื่อศึกษาความแตกต่างทางจรรยาบรรณระหว่างเด็กหนึ่บ้าน กับผู้ปกครอง
2. เพื่อศึกษาความแตกต่างทางจรรยาบรรณระหว่างเด็กธรรมดากับผู้ปกครอง
3. เพื่อศึกษาความแตกต่างทางจรรยาบรรณระหว่างเด็กหนึ่บ้านกับเด็กธรรมดา
4. เพื่อศึกษาจรรยาบรรณของเด็กหนึ่บ้าน
5. เพื่อศึกษาจรรยาบรรณของผู้ปกครองเด็กหนึ่บ้าน
6. เพื่อศึกษาความแตกต่างทางจรรยาบรรณระหว่างเด็กหนึ่บ้านในระดับอายุ 9 ถึง 12 ปี และระดับอายุ 13 ถึง 16 ปี

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย

1. ผลการวิจัยจะเป็นแนวทางให้ทราบถึงความแตกต่างทางจรรยาบรรณระหว่างเด็กหนึ่บ้านกับผู้ปกครอง อันเป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้เด็กประพฤติผิดและหนึ่บ้านเมื่อทราบความแตกต่างแล้วจะไคหาทางแก้ไขความคิดให้สอดคล้องกัน เป็นการป้องกันปัญหาความประพฤติ
2. ผลการวิจัยจะเป็นแนวทางให้ทราบถึงจรรยาบรรณของเด็กหนึ่บ้าน อันเป็นเหตุหนึ่งที่มีผลต่อความประพฤติที่ไม่เหมาะสม จะไคหาทางแก้ไขความคิดนั้นให้ถูกต้องเป็นที่ยอมรับของสังคม
3. งานวิจัยนี้จะเป็นแนวคิดให้เกิดการวิจัยครั้งต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยไคแก่
  - 1.1 กลุ่มเด็กหนึ่บ้านจากโรงพยาบาลสำโรง ศูนย์สุขวิทยาจิต และสถานสงเคราะห์เด็กชายบ้านปากเกร็ดที่มีอายุ 9 ถึง 16 ปี จำนวน 45 คน
  - 1.2 ผู้ปกครองเด็กหนึ่บ้านที่ใกล้ชิดกับเด็กมากที่สุดและให้การอบรมเลี้ยงดูเด็กมาตลอด อาจเป็นพ่อแม่หรือบุคคลอื่นก็ได้ จำนวน 15 คน

- 1.3 กลุ่มเด็กธรรมดาจากโรงเรียนวัดใหม่ของลพมีอายุ 9 ถึง 16 ปี
จำนวน 43 คน
- 1.4 ผู้ปกครองเด็กธรรมดาจากโรงเรียนวัดใหม่ของลพ อาจเป็นพ่อแม่
หรือบุคคลอื่นก็ได้ จำนวน 15 คน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่แบบทดสอบวัดจรรยาวิจรรณที่ผู้วิจัยสร้าง
ขึ้นเอง ใช้ทดสอบเด็กที่บ้าน ผู้ปกครองเด็กที่บ้าน เด็กธรรมดา และ
ผู้ปกครองเด็กธรรมดา แบบทดสอบนี้มี 30 ข้อ ประกอบด้วยข้อสอบวัด
จรรยาวิจรรณ 14 คำน

อนึ่งในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้เวียนไม่กล่าวถึงสาเหตุอื่นที่ทำให้เด็กที่บ้าน หรือ
ความประพฤติอื่นไม่สมควร เพราะเรื่องเหล่านี้มีผู้คนควาวิจัยมามากแล้ว ผู้วิจัยจึงจะ
กล่าวแต่เฉพาะจรรยาวิจรรณของเด็กที่บ้านกับผู้ปกครอง อันเป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้เด็ก
ที่บ้าน และมีความประพฤติอื่นไม่เป็นที่ยอมรับของสังคม

ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เพียเจท์⁸ ผู้ซึ่งเป็นบุคคลแรกที่ไ้ทำการศึกษาค้นคว้าเรื่องจรรยาวิจรรณของ
เด็ก เขาอธิบายว่า ศีลธรรมจรรยาที่มีแฝงอยู่ในกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ทุกชนิดและในการเล่น
ต่าง ๆ ของเด็กก็จะต้องมีกฎเกณฑ์ที่เป็นระบบซับซ้อนแฝงอยู่ในการเล่นนั้น ๆ ดังนั้น
ในการศึกษาจรรยาวิจรรณของเด็ก เขาจึงมุ่งความสนใจไปศึกษาที่การเล่นของเด็ก
เขาให้ข้อสังเกตว่าในกฎเกณฑ์การเล่นนั้น มีปรากฏการณ์ที่ควรศึกษาสองอย่างด้วยกัน คือ

1. การฝึกหัดตามกฎเกณฑ์ ไ้แก่วิธีการที่เด็กในระดับอายุต่าง ๆ นำมาใช้ใน
กฎเกณฑ์
2. ความสำนึกในกฎเกณฑ์ ไ้แก่ความคิดที่เด็กในระดับอายุต่าง ๆ คิดขึ้นมา
เล่นกับเกมส์

⁸ Jean Piaget, (Orig. publ. 1932), The Moral Judgement of
the Child, (New York : Callier, 1962), pp. 1 - 43.

ในการฝึกหัดตามกฎเกณฑ์ มีวิธีการ 4 ชั้นที่เด็กตั้งแต่อายุน้อยจนอายุมากขึ้นนำมาใช้ คือ

ขั้นแรก เด็กจะพยายามทำตามอย่างคนอื่น เขาเล่นอะไรก็เล่นตาม เพราะยังไม่รู้จักกฎเกณฑ์การเล่นอะไรเลย

ขั้นที่สอง เป็นขั้นที่ใจตัวเองเป็นศูนย์ โดยก่อรูปพฤติกรรมขึ้นมาจากตัวของตัวเองรวมกับการทำตามอย่างพฤติกรรมของคนอื่นที่เล่นเป็นแล้ว มุ่งเล่นเพื่อต่อสู้เอาชนะชนะเพียงอย่างเดียว

ขั้นที่สาม ส่วนมากมีในเด็กอายุ 7 ถึง 8 ปี เป็นขั้นที่เกิดความร่วมมือกันในการเล่น เด็กมุ่งความสนใจไปที่การเล่นตามกฎเกณฑ์เพื่อโต้ตอบกัน มิใช่มุ่งจะเล่นเพื่อเอาชนะชนะแต่เพียงอย่างเดียว

ขั้นที่สี่ ในขั้นนี้เป็นการเล่นที่มีใจเพื่อความร่วมมือกันเพียงอย่างเดียว แต่เด็กมีความสนใจทำตามกฎเกณฑ์ด้วยความรู้สึกพิเศษเฉพาะของตัวเอง

นอกจากนั้น เพียเจต์ ยังได้ตั้งเกณฑ์ของจรรยาวัจรรย์โดยแบ่งออกเป็น 6 เกณฑ์ ดังนี้ คือ

1. การตัดสินจากความเจตนากระทำ (Intentionality in judgement) เด็กเล็กจะมีแนวโน้มที่จะตัดสินการกระทำอย่างหนึ่งว่าไม่ดี โดยตัดสินจากผลที่เกิดขึ้น แต่เด็กโตจะตัดสินจากความเจตนาจะกระทำของบุคคล เช่น การให้เด็กตัดสินว่า ในระหว่างเด็กที่ทำด้วย 5 ใบแตก ในขณะที่ช่วยแมลง กับเด็กที่ทำด้วย 1 ใบแตกในขณะที่ขโมยขนมใครจะเป็นคนไม่ดี ในเด็กอายุ 4 ปี เกือบทั้งหมดจะตอบว่าคนที่ทำของเสียหายมากเป็นคนไม่ดี ส่วนในเด็ก 9 ปี ส่วนใหญ่จะตอบว่าคนที่ขโมยเป็นคนไม่ดี

2. การตัดสินที่เกี่ยวข้องมาจากบุคคลอื่น (Relativism in judgement) เด็กเล็กจะตัดสินการกระทำถูก ผิดจากความเชื่อของคนอื่นที่คิดเช่นเดียวกันนี้ และมีความเชื่อว่าการเห็นของผู้ใหญ่ยอมถูกเสมอ ตัวอย่างเช่น ครูห้ามเพื่อน ๆ ช่วยเด็กขี้เกียจคนหนึ่งทำเลข แต่เพื่อนรักของเขาแอบช่วย ให้ตัดสินว่า เพื่อนคนนั้นทำผิดหรือถูกที่ช่วยเหลือ ในเด็ก 6 ปี ส่วนใหญ่จะตอบว่าทำผิด แต่เด็ก 9 ปี จะตอบว่าตองแล้วแต่สถานการณ์ เพราะเหตุผลแค่นี้ยังตัดสินไม่ได้

3. ความไม่เกี่ยวข้องกับบทลงโทษ (Independence of sanction) เด็กเล็กมักจะตัดสินการกระทำอย่างหนึ่งว่าไม่ดี เพราะจะทำให้ถูกลงโทษ ส่วนเด็กโตจะตัดสินการ

กระทำที่ไม่ดี เพราะสิ่งนั้นไปขัดกับกฎเกณฑ์และจะเกิดอันตรายกับบุคคลอื่นดังตัวอย่าง เด็กที่อยู่ในโอวาทคนหนึ่ง แม่ให้เลี้ยงน้องขณะแม่ไม่อยู่บ้าน แต่กลับถูกแม่ตีเมื่อกลับ มาบ้าน ในเด็ก 4 ขวบส่วนใหญ่จะตอบว่า เด็กคนนี้เป็นเด็กไม่ดีเพราะถูกแม่ทำโทษ ส่วนในเด็ก 7 ปี ส่วนใหญ่จะตอบว่าเด็กคนนี้เป็นคนดี แม่ว่าจะถูกแม่ทำโทษก็ตาม

4. การใช้ระบบตาแทนตา (Use of reciprocity) ในเด็กเล็กมักจะไม่ ใช้ระบบตาแทนตาในการพิจารณาการตัดสินบุคคล แต่ในเด็กโตมักจะใช้บ่อย เช่นเด็ก 10 ปี เมื่อถามว่า ถ้ามีคนมาทุบเรา เราควรจะทำอย่างไร จะได้อำตอบว่าในทุบเขา กลับคืนไป

5. การใช้การลงโทษเพื่อล้างปายและคดีนิสัย (Use of punishment as restitution and reform) ในเด็กเล็กจะสนับสนุนให้มีการลงโทษอย่างหนัก เพื่อ คดีนิสัยผู้กระทำผิด ส่วนเด็กโตขึ้นจะมีความคิดเช่นนั้นน้อยลง

6. การยึดหลักธรรมชาติของความชั่วร้าย (Naturalist views of misfortune) ในเด็กอายุ 6 ปี มีแนวโน้มที่จะคิดว่า คนที่กำลังทำผิดแล้วเกิดมี อุบัติเหตุเกิดขึ้นนั้น เป็นเพราะพระเจ้าลงโทษ ส่วนในเด็กโตขึ้นจะไม่ถือเอาอุบัติเหตุ ที่เกิดขึ้นว่าเป็นเพราะพระเจ้าลงโทษ ตัวอย่างเช่น คนกำลังขโมยของและถูกไฟฟ้า คุกตาย เด็กเล็กจะถือว่าเป็นการลงโทษของพระเจ้า

จากทฤษฎีจรรยาวิจรรย์ของเพียเจท์นี่ โคลเบอร์ก⁹ (Kohlberg) ได้นำมา เป็นพื้นฐานในการจัดระดับจรรยาวิจรรย์ของเด็ก โดยเขาได้แบ่งระดับจรรยาวิจรรย์ ออกเป็นชั้นต่าง ๆ 6 ชั้น ตามลำดับพัฒนาการได้แก่

ชั้นที่หนึ่ง เป็นการตัดสินการกระทำตามการที่ถูกลงโทษและการดูว่าของผู้ใหญ่ เช่น การตัดสินว่า เด็กคนนี้เป็นดีเพราะโดนแม่ดุและตีบ่อย ๆ

ชั้นที่สอง เป็นการตัดสินการกระทำตามใจตัวเอง เป็นเหตุผลส่วนตัวโดยไม่ คำนึงถึงความถูกต้องของสังคม

---

⁹Lawrence Kohlberg. "Development of Moral Character," In M.L. Hoffman and L.W. Hoffman, Review of Child Development Research, Vol. 1, (New York : Russell Sage Foundation, 1964), p. 400.

ขั้นที่สาม เป็นการตัดสินใจการกระทำตามอย่าง "เด็กดี" โดยดูจากตัวอย่างเฉพาะ
ในหมู่คณะของตน ซึ่งอาจไม่เป็นที่ยอมรับของสังคมทั่วไปก็ได้

ขั้นที่สี่ เป็นการตัดสินใจการกระทำตามระเบียบของสังคมและเพื่อคงไว้ซึ่งคำสั่งสอน
ของผู้ใหญ่

ขั้นที่ห้า เป็นการตัดสินใจการกระทำตามกฎหมายเกณฑ์และสัญญา

ขั้นที่หก เป็นการตัดสินใจการกระทำตามความรู้สึกนึกชอบชั่วดีของตน

สวานเปค¹⁰ (Peck) ได้แบ่งขั้นพัฒนาการทางศีลธรรมจรรยาของเด็กไว้เป็นขั้น ๆ
ดังนี้

ขั้นที่หนึ่ง ไม่มีศีลธรรมจรรยาอะไรเลยขาดความรู้ความสำนึกว่าอะไรที่ตัวเองทำ
ลงไปนั้นมีผลดีหรือผลเสียต่อบุคคลอื่นอย่างไร ผู้ที่มีศีลธรรมอยู่ในขั้นนี้ได้แก่เด็กทารก ใน
หมูนึกเรียนอาจมีอยู่บางแต่น้อยราย

ขั้นที่สอง เป็นการกระทำเพื่อตนเอง สนใจในเรื่องของตนเองว่าตนเองมีความ
ต้องการอะไรบ้างและทำตามอารมณ์หรือความพอใจของตัวเองฝ่ายเดียว ตัวเองชอบอะไร
หรือพอใจอะไรก็ทำสิ่งนั้น ทำทั้ง ๆ ที่รู้ว่าสิ่งที่ตนพอใจที่จะทำนั้นไม่เป็นที่พอใจของคนอื่น

ขั้นที่สาม เป็นการกระทำตามเพื่อนฝูงหรือทำตามแบบแผนที่หมู่คณะเขาปฏิบัติกันอยู่
เพื่อน ๆ ทำอะไร ก็ทำตามเขาไปโดยไม่ใคร่ครองว่า สิ่งที่ทำนั้นเป็นสิ่งดีหรือเลว หรือ
เป็นผลเสียต่อบุคคลอื่นอย่างไรบ้าง

ขั้นที่สี่ เป็นการกระทำตามระเบียบ แต่ขาดความเข้าใจในเรื่องเหตุผล ว่า
ทำไมต้องทำสิ่งนั้น

ขั้นที่ห้า เป็นการกระทำอย่างมีเหตุผลและสติสัมปชัญญะ ขั้นนี้เป็นขั้นสูงสุด เป็น
การปฏิบัติที่เป็นผลดีที่สุดต่อทุก ๆ คน ถึงแม้ว่าบางครั้งจะจำเป็นต้องละเมิดระเบียบแบบแผน

¹⁰R.F. Peck and R.J. Havighurst, The Psychology of Character Development, (New York : Wiley, 1960), pp. 98 - 150.

หรือผิดแยกไปจากหลักการปฏิบัติของทุกคนไปบ้างก็ตาม

จากทฤษฎีการแบ่งชั้นจรรยาวิจรรณและชั้นศีลธรรมจรรยาของเพียเจท์ โคลเบอร์ก และเปค นี้ ผู้วิจัยได้ใช้เป็นแนวทางศึกษาจรรยาวิจรรณของเด็กหน่บ้าน เด็กธรรมคา และ ฌูปกครอง

ในปี ค.ศ. 1969 โฮลสไตน์¹¹ ได้ทำการศึกษาเรื่องความสอดคล้องกันทางจรรยาวิจรรณระหว่างพ่อแม่และเด็ก โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นครอบครัวระดับกลางและระดับสูง 53 ครอบครัว ให้สมาชิกของครอบครัวมาถกเถียงกันถึงตัวเลือกของจรรยาวิจรรณ และการแก้ปัญหา แล้วนำเทปบันทึกเสียงการถกเถียงนั้นมาวิเคราะห์ผลการวิจัย ได้พบวาระดับจรรยาวิจรรณของพ่อแม่ในครอบครัว 2 ระดับ มีความสัมพันธ์ปานกลางกับจรรยาวิจรรณของเด็ก พบวาระจรรยาวิจรรณของแม่มีความสัมพันธ์กับจรรยาวิจรรณของเด็กอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนระดับจรรยาวิจรรณของพ่อนั้นไม่มีความสัมพันธ์กับของเด็ก ในเรื่องแรงสนับสนุนของพ่อแม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับระดับจรรยาวิจรรณของเด็ก พ่อแม่ที่สนับสนุนให้เด็กมีส่วนร่วมในการออกความคิดเห็นและร่วมกันตัดสินใจ จะมีพัฒนาการทางจรรยาวิจรรณสัมพันธ์กันไปด้วย

ต่อมาในปี 1970 ไวสบรอต¹² (Weisbroth) ได้ทำการศึกษาหาความสัมพันธ์ทางจรรยาวิจรรณในเพศหญิง และเพศชาย และการถือตามแบบบิคามารคาในผู้ใหญ่ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างผู้ใหญ่เพศชาย 37 คน หญิง 41 คน ทั้งหมดกำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี มีอายุ 21 ถึง 39 ปี โดยการตั้งสมมุติฐานไว้ว่า 1) ผู้หญิงมีระดับจรรยาวิจรรณสูงกว่าชาย 2) ในระหว่างเพศเดียวกัน ผู้ที่มีการถือคนตามแบบบิคามารคาอย่างใกล้ชิด จะมีระดับจรรยาวิจรรณสูงกว่าพวกที่ไม่คอยถือคนตามแบบบิคามารคา ระดับจรรยาวิจรรณนั้น

¹¹ Holstein, C.B., loc. cit.

¹² Stephanie P. Weisbroth, "Moral Judgement, Sex, and Parental Identification in Adults," Developmental Psychology, Vol. 2, (1970), pp. 396 - 402.

ถือตามการแบ่งของโคลเบอร์ก คือ แบ่งเป็น 6 ชั้น ส่วนเครื่องมือวัดใช้แบบทดสอบวัด
จรรยาบรรณที่โคลเบอร์กสร้างขึ้น เป็นเครื่องมือวัดจรรยาบรรณ ส่วนการถือตนตาม
แบบบิคามาร คานัน วัดโดยซีแมนติก ดิฟเฟอเรนเชียล (semantic differential)¹³
ผลการวิจัยแสดงว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญระหว่างการถือตนตามแบบทั้งบิคาและ
มารคากับการมีระดับจรรยาบรรณสูง ส่วนในผู้หญิงมีความสัมพันธ์ระหว่าง การถือตนตาม
แบบบิคากับการมีระดับจรรยาบรรณสูง

ในปี 1971 คาเบรล¹³ (Cabral) ได้ทำการศึกษาเพื่อพิจารณาความแตกต่าง
ทางจรรยาบรรณระหว่างนักศึกษามหาวิทยาลัยกับพ่อแม่ ในด้านที่เกี่ยวกับการกระทำทาง
อาชญากรรม โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยปีที่ 3 จำนวน 337 คน ผู้
ปกครองนักศึกษา จำนวน 178 คน ทั้งหมดให้กรอกแบบสอบถามชนิดเดียวกัน ซึ่งถาม
เกี่ยวกับศีลธรรมจรรยาต่าง ๆ โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับพฤติกรรมที่ผิดกฎหมาย การขาดกรรม
การล่วงประเวณี และการบกพร่อง ซึ่งจากการวิจัยพบว่าในคนทั้ง 2 รุ่น มีความเห็นเช่นเดียว
กันว่าผิดศีลธรรม ส่วนในด้านที่เกี่ยวกับการสูบบุหรี่ เล่นไพ่ และการสมรสกันโดยไม่ได
แต่งงานนั้น ทั้ง 2 รุ่น มีความเห็นไม่ค่อยสอดคล้องกันนัก พ่อแม่มีความเห็นว่าให้มีการ
ลงโทษรุนแรงกว่าพวกนักศึกษา คาเบรล สรุปว่าในระหว่างวัยมีความสัมพันธ์ต่อเนื่องใน
ทางความคิดเห็นมากกว่าที่จะมีช่องว่างระหว่างวัย งานวิจัยนี้คัดค้านคำกล่าวที่ว่าระหว่าง
คน 2 รุ่น จะมีช่องว่างระหว่างวัยเกิดขึ้น

กุมเรียง อธิยะบุตร¹⁴ ได้ทำการศึกษาการเปลี่ยนแปลงจารีตประเพณีของบุคคล
ต่างรุ่นและทางสภาพแวดล้อมทางสังคม ในปี พ.ศ. 2517 โดยศึกษาในเรื่องการให้เด็กทัศน

¹³ Robert Manual Cabral, "Intergenerational Differences in Making Moral Judgement," Dessertation Abstract, Vol. 32, (1971), pp. 1792 - 3A.

¹⁴ กุมเรียง อธิยะบุตร, "การเปลี่ยนแปลงจารีตประเพณีของบุคคลต่างรุ่น และ
มีสภาพแวดล้อมทางสังคมต่างกัน", (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิชาจิตวิทยา
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2513).

ใจช่วยตนเอง การลงโทษเมื่อเด็กทำความผิด การเชื่อฟังผู้มีอายุมากกว่า การคุมกำเนิด การปล่อยให้เด็กสาววัยรุ่นออกไปเที่ยวนอกบ้านตามลำพัง การแยกเด็กหญิงชายวัยรุ่นให้เรียนคนละแห่ง การแต่งงานกันคนต่างชาติศาสนา การนุ่งกระโปรงสั้น การเคร่งครัดต่อศาสนาของตน ใช้แบบสอบถามแบบ ซีเมนติก ดิฟเฟอเรนเชียล (semantic differential) ไปสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง 120 คน รวม 20 ครอบครัว แต่ละครอบครัวประกอบด้วยสมาชิก 6 คน ซึ่งจะมีคน 3 รุ่น ได้แก่ ปู่ ย่า ตา ยาย พ่อแม่และหลาน ผลการวิจัยปรากฏว่า ในเรื่องการเชื่อฟังผู้มีอายุมากกว่า กลุ่มสูงอายุ กลุ่มวัยกลางคน และกลุ่มวัยรุ่นมีทัศนคติที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 หรืออาจกล่าวได้ว่ามีความีช่องว่างระหว่างรุ่นเกิดขึ้น ในกลุ่มสูงอายุมีทัศนคติที่ตีความและมีมากกว่ากลุ่มกลางคน กลุ่มกลางคนและกลุ่มวัยรุ่นมีทัศนคติที่ปานกลาง แตกกลุ่มกลางคนตีความวัยรุ่น

สุชา ธรรมมิตร¹⁵ ได้ทำการวิจัยในปี พ.ศ.2503 เรื่องการอบรมพระพุทธศาสนาและศีลธรรมทางบ้านของนักเรียนมัธยมต้น โดยใช้วิธีทดลองแบบสอบถามเพื่อสำรวจหาข้อเท็จจริงจากกลุ่มตัวอย่างประชากรนักเรียนชั้นมัธยมปีที่ 1,2,3 ของโรงเรียนรัฐบาลชายหญิง 5 แห่ง ในจังหวัดพระนครธนบุรี จำนวน 1040 คน และสัมภาษณ์ผู้ปกครองเด็กจำนวน 25 คน โดยผลว่าคติธรรมหรือข้อสอนใจที่ทางบ้านสอนให้เด็กยึดถือ และปฏิบัติตามนั้น คือความกตัญญูกตเวที ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว มีความพยายามอยู่ที่ไหนความสำเร็จอยู่ที่ไหน ใฝ่เมตตากรุณาเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และยึดถือศีล 5 นอกจากนั้นยังพบว่า ผู้ที่สอนคติธรรมให้มากที่สุด คือ บิดามารดา และญาติพี่น้อง แสดงว่าเด็กได้รับการเอาใจใส่อบรมสั่งสอนเกี่ยวกับพุทธศาสนาและศีลธรรมจรรยาจากบ้านมากกว่าทางโรงเรียน

จากการศึกษาวิจัยที่กล่าวมาทั้งหมดนี้เป็นการศึกษาถึงเรื่องราวเกี่ยวกับศีลธรรมจรรยาในระหว่างเด็กกับพ่อแม่ ผู้ปกครอง ทำให้พอจะสรุปได้ว่ามีความสัมพันธ์ทางจรรยา

¹⁵สุชา ธรรมมิตร, "การอบรมพระพุทธศาสนาและศีลธรรมทางบ้านของนักเรียนมัธยมต้น" (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2503).

วิจารณ์ในระหว่างเด็กกับผู้ปกครอง นั้นแสดงว่าความทรงจำศีลธรรมจรรยาของเด็กนั้นมาจากการอบรมสั่งสอนของพ่อแม่ ผู้ปกครอง แต่เด็กที่โตขึ้นในระยะวัยรุ่นหรือวัยที่จะเป็นผู้ใหญ่ความเห็นมักจะแตกต่างจากผู้ปกครองบ้าง ทั้งนี้เพราะได้รับอิทธิพลจากสังคมภายนอกมากกว่าวัยเด็ก แต่งานวิจัยทั้งหมดนี้ศึกษากับเด็กปกติที่ไม่ระบุว่ามีปัญหาทางอารมณ์หรือปัญหาความประพฤติผิดศีลธรรม จึงทำให้ได้ความคิดว่าเด็กที่บ้านซึ่งมีปัญหาทางอารมณ์ และประพฤติผิดศีลธรรมนั้นน่าจะมีการแตกต่างทางความคิดเกี่ยวกับศีลธรรมจรรยา จนทำให้มีจรรยาวิจรรณ์ที่แตกต่างจากพ่อแม่หรือผู้ปกครอง ดังทะเบียนประวัติของผู้ปกครองเด็กที่บ้านเกือบทั้งหมดให้ไว้ว่า ไม่มีความสามารถที่จะอบรมสั่งสอนความประพฤติของเด็กให้เป็นคนดีต่อไปได้

ประสิทธิ์ หารินสุต¹⁶ และคณะได้ทำการศึกษาเรื่องเด็กที่บ้านเมื่อ พ.ศ. 2510 โดยทำการศึกษาเป็นรายบุคคล จำนวน 30 ราย มีอายุตั้งแต่ 7 ถึง 16 ปี พบว่าเด็กพวกนี้มีสภาพความเป็นอยู่ทางบ้านไม่เหมาะสมกับความต้องการทางร่างกายและจิตใจ จึงมีปฏิกิริยาที่ไม่เป็นมิตรต่อสังคม ส่วนการดำรงชีวิตของเด็กในสังคมเมื่อนอกจากบ้านได้แก่ การขอเงินใช้ รั้งจ้างทำงาน ขายหนังสือพิมพ์ หรือใบตรวจลอคเชอร์ นอกจากนี้ยังมีการดองกระเป๋าวิงราว งัดแงะ ลักเล็กขโมยน้อย ขอบที่นาสังเกตจากการอยู่ใกล้ชิดกับเด็กพวกนี้คือ เด็กมีความรู้สึกไวต่อความยุติธรรม มักจะคิดว่าผู้ใหญ่ลำเอียงและจากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองเด็กที่บ้าน ส่วนใหญ่ไม่ยอมรับเด็กไว้เลี้ยงดูที่บ้านอีกโดยอ้างว่า เด็กเหลือขอไม่สามารถจะควบคุมดูแลให้ประพฤติปฏิบัติอยู่ในโอวาทได้

จากการศึกษาเรื่องเด็กที่บ้านนั้นมีส่วนเกี่ยวข้องกับงานวิจัยครั้งนี้คือ ผู้วิจัยได้ใช้ศึกษาถึงชีวิตความเป็นมา และการดำเนินชีวิตของเด็กที่บ้านซึ่งเป็นพวกหนึ่งที่มีปัญหาทางอารมณ์ และมีความต้องการทางร่างกายที่บังคับให้ประพฤติ ใ้เป็นแนวทางในการสร้าง

¹⁶ประสิทธิ์ หารินสุต, สุภา ศักดิ์สมบูรณ์, สุภาวัลย์ หินแก้ว, วนิดา หัตถพันธ์, และ ประศาสน์ ตันชวัช, "เด็กที่บ้าน", วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย, 3(กรกฎาคม - กันยายน, 2511), 178 - 204.

แบบทดสอบ นอกจากนั้นยังทำให้ทราบว่าความคิดเห็นด้านศีลธรรมจรรยาของเด็กกับผู้ปกครองไม่ตรงกัน ผู้ปกครองอบรมเด็กไม่ได้ และเด็กไม่เชื่อฟังผู้ปกครองเป็นแนวทางในการสร้างสมมุติฐานการวิจัย

เซี่ยฮันนิส¹⁷ (Tziahanas) ได้ทำการศึกษาพัฒนาการทางศีลธรรมจรรยาของเด็กอารมณ์แปรปรวนในปี 1971 โดยมีผู้ศึกษา 2 ด้าน คือ

1. ความแตกต่างของอัตราพัฒนาการทางศีลธรรมจรรยาของเด็กที่มีอารมณ์แปรปรวนกับเด็กในวัยอายุเดียวกัน

2. ความสัมพันธ์ของอายุ ระดับสติปัญญา ชั้นสังคม ความวิตกกังวลและอาการโรคว่าจะเกี่ยวกับพัฒนาการทางศีลธรรมของเด็กอารมณ์แปรปรวนหรือไม่

เครื่องมือที่ใช้ในการทดสอบได้แก่ เรื่องราวเกี่ยวกับศีลธรรมจรรยา 7 ชุด ของเพียเจท์ (Piaget) กลุ่มตัวอย่าง เป็นเด็กที่มีปัญหาทางอารมณ์ 55 คน เด็กปกติ 54 คน เด็กปกติ 54 คน ทั้งหมดอยู่ประถมศึกษา จากการวิจัยพบว่า ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในขั้นพัฒนาการทางศีลธรรมจรรยาของเด็กอารมณ์แปรปรวนกับเด็กปกติในอายุ 9 ปีลงมา แต่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในด้านการกระทำตอบแทนกัน (reciprocity) ในระหว่างเด็กอารมณ์แปรปรวนที่อายุ 10 ปีขึ้นไป มักจะถือหลักของความยุติธรรมคือการกระทำแบบตาแทนตา พันแทนพัน (reciprocity) ซึ่งในเด็กปกติมีความคิดเช่นนั้นน้อยกว่า ส่วนในเด็กที่มีความวิตกกังวลในระดับต่าง ๆ นั้น พบว่าระดับของความวิตกกังวลไม่สัมพันธ์กับพัฒนาการทางศีลธรรมจรรยาอย่างมีนัยสำคัญ ส่วนในเด็กอารมณ์แปรปรวนแบ่งออกเป็น 3 พวก ได้แก่ที่มีความประพฤตินิคมกดี บุคคลิกภาพนิคมกดี และความประพฤติไม่สมวัยนั้น พบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในด้านพัฒนาการทางศีลธรรมจรรยา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในกลุ่มที่มีความประพฤตินิคมกดี

¹⁷ Tom Tziahanas, "Moral Development of Emotionally Disturbed Children," Dissestation Abstract, Vol. 33, (1971), pp. 6230 - 1A.

งานวิจัยนี้เกี่ยวข้องกับเรื่องที่กำลังศึกษาเพราะเป็นการศึกษาถึงศีลธรรมจรรยาของเด็กที่มีปัญหาทางอารมณ์ เปรียบเทียบกับเด็กปกติ เด็กหนึ่งบ้านก็เป็นพวกหนึ่งที่มีปัญหาทางอารมณ์ และน่าที่จะมีความคิดเห็นที่แตกต่างไปจากเด็กปกติบ้าง โดยเฉพาะในด้านศีลธรรมจรรยา จึงได้ความคิดที่ว่าจรรยาวิจารณ์ของเด็กหนึ่งบ้านน่าจะแตกต่างจากเด็กธรรมดา

มัวร์¹⁸ (Moore) ได้ทำการศึกษาเรื่องการเข้าใจความยุติธรรมในเด็กเล็ก โดยใช้กลุ่มตัวอย่างประชากรเป็นเด็กอายุ 3 ถึง 5 ปี จำนวน 65 คน ใช้แบบทดสอบวัดความยุติธรรม โดยสร้างเป็นเรื่องราวขึ้นทั้งหมด 18 เรื่อง ในสถานการณ์แต่ละเรื่อง จะกล่าวถึงการกระทำของบุคคลที่ทำผิดลงไปโดยไม่เจตนา มีการกระทำเพื่อล้างบาป และการจงใจทำผิดให้เด็กเลือกตัดสินว่า การกระทำโดยยุติธรรมการทดสอบทำโดยการสัมภาษณ์ และให้คะแนน 1 สำหรับข้อที่มีผู้ลงความเห็นการกระทำด้านยุติธรรมให้ 0 สำหรับข้อที่มีผู้เห็นชอบกับความไม่ยุติธรรม ผลการวิจัยพบว่าในเด็กทั้ง 2 วัย มีการตัดสินด้านความยุติธรรมดีกว่าการตัดสินด้านไม่ยุติธรรม และในเด็กที่มีอายุมากกว่าจะมีการตัดสินด้านความยุติธรรมดีกว่าเด็กเล็ก นั้นยอมแสดงว่าเด็กโตกว่ายอมมีความเข้าใจความหมายของความยุติธรรมดีกว่าเด็กเล็ก

ปรีชา ชรรมา¹⁹ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องเกี่ยวกับศีลธรรมจรรยาของเด็กไทยวัยรุ่นในปี ค.ศ. 1966 โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นเยาวชนชายหญิงสองกลุ่มอายุ คือ อายุระหว่าง 12 ถึง 14 ปีกลุ่มหนึ่ง และกลุ่ม 16 ถึง 18 ปีกลุ่มหนึ่ง ซึ่งเป็นนักเรียนในภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคกลางของประเทศไทย การตรวจคุณสมบัติ น้ำใจ และอัธยาศัยของนักเรียนเหล่านี้ได้เปิดโอกาสให้เขาตัดสินใจในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการแสดงออกซึ่งน้ำใจไมตรี ความซื่อสัตย์สุจริตความจงรักภักดี ความกล้าหาญและความ

¹⁸ Shirley G. Moore, "The Young Child's Understanding of Social Justice," Development Psychology, Vol. 5, (1971), pp. 406-10.

¹⁹ ปรีชา ชรรมา, "คุณธรรม น้ำใจ และอัธยาศัยของเยาวชน," วารสารจิตวิทยาวัยรุ่น, 2 (2510), 1 - 8.

รับผิดชอบในหน้าที่การงาน ผลการวิจัยปรากฏว่าเมื่อเปรียบเทียบเด็กชายกับเด็กหญิงแล้ว ปรากฏว่าเด็กหญิงมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่การงานสูงกว่าเด็กชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เด็กในกลุ่มอายุ 16 ถึง 18 ปี ได้คะแนนเฉลี่ยสูงกว่าเด็กในกลุ่มอายุ 12 ถึง 14 ปี ในเรื่องน้ำใจไมตรี ความจงรักภักดี ความกล้าหาญ และความรับผิดชอบในหน้าที่การงาน ส่วนความซื่อสัตย์สุจริตนั้น ทั้งสองกลุ่มได้คะแนนเฉลี่ยในระดับพอ ๆ กัน

จากงานวิจัยทั้งสองเรื่องนี้แสดงให้เห็นว่า จรรยาบรรณหรือความคิดเห็นเกี่ยวกับศีลธรรมจรรยาของเด็กนั้น มีการพัฒนาขึ้นมาเรื่อย ๆ ในแง่ที่ดีขึ้น แสดงว่าเด็กที่อยู่ในระดับอายุต่างกันย่อมมีจรรยาบรรณที่ต่างกันด้วย โดยเฉพาะในวัยเด็กตอนปลายและวัยรุ่น ซึ่งมีความต้องการและมีสภาพสังคมแตกต่างกัน จึงย่อมจะมีจรรยาบรรณที่แตกต่างกันด้วย นี้คือสมมุติฐานในการวิจัย

เพ็ญเจ้²⁰ ได้ทำการศึกษาจรรยาบรรณของเด็กในเรื่องความซุกซน การลักขโมย ความยุติธรรม การรับผิดชอบ การพูดปด และการลงโทษ โดยเขาได้ตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับความซุกซนว่า เด็กมักจะตัดสินการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งว่าซุกซน โดยดูจากจำนวนวัตถุที่บุคคลนั้นทำเสียหาย โดยไม่คำนึงถึงว่ากากระทำนั้นเกิดจากความบังเอิญหรือจงใจทำ

ในการศึกษาเขา สร้างเรื่องราว หรือสถานการณ์ขึ้นมา 1 คู่ โดยกล่าวถึงการกระทำของเด็ก 2 คน คนหนึ่งทำของเสียหายเป็นจำนวนมาก แต่ด้วยเหตุบังเอิญ ส่วนอีกคนหนึ่งทำของเสียหายน้อย แต่ทำเพราะจงใจทำ ให้เด็กตัดสินว่าคนใดจะซุกซนมากกว่ากัน ส่วนสถานการณ์เกี่ยวกับการตัดสินว่าการกระทำใดเป็นการลักขโมยก็เช่นกัน เพ็ญเจ้สร้างสถานการณ์ขึ้นอย่างละคู่ เรื่องหนึ่งเป็นการขโมยเพื่อช่วยเหลือผู้อื่น ส่วนอีกเรื่องเป็นการขโมยเพื่อผลประโยชน์ของตัวเอง ให้เด็กตัดสินว่าใครจะผิดมากกว่ากัน เพ็ญเจ้ได้ทำการสัมภาษณ์เด็กในระดับอายุ 6 ถึง 9 ปี ในเด็ก 6 ปีได้คำตอบว่า คนที่ซนที่สุดคือคนที่ทำของเสียหายมากกว่าอีกคน ถึงแม้เด็กจะรู้ว่าเป็นการกระทำโดยไม่ตั้งใจก็ตาม และ

²⁰ Piaget, J., op. cit., pp. 52 - 4.

คนที่ถูกลงโทษหนักที่สุดก็คือคนที่ทำของเสียหายมากที่สุด เด็กๆ แต่เพียงว่าถ้าทำของเสียหาย จะถูกลงโทษ ถึงแม้ว่าการกระทำนั้นจะหายไปโดยบริสุทธิ์ใจและนาชมเชย เช่น ช่วยแม่ เย็บเสื้อผ้า แต่เผลอตัดผ้าพลาดทำให้ผาขาด ส่วนในเด็กอายุ 9 ถึง 10 ปี สามารถตัดสิน ได้ว่าคนที่หนักที่สุดคือคนที่ทำอะไรเพราะงใจโดยโมย ไม่ใช่ตัดสินจากจำนวนวัตถุที่เสียหาย และคนที่ควรจะถูกลงโทษก็คือคนที่ทำโดยงใจ จากการตอบนี้แสดงให้เห็นถึงจรรยาวิจรรย์ ของเด็ก 2 ทาง คือ เขาตัดสินการกระทำตามผลที่เกิดกับวัตถุ กับตัดสินความมีเจตนา กระทำในเรื่องนั้น

ใน พ.ศ. 2503 ชาลี ลัทธิต²¹ ได้ทำการศึกษาคูณธรรมแห่งความเป็นพลเมืองดี ของเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยเลือกศึกษาคูณธรรมที่เป็นองค์ประกอบสำคัญของความเป็น พลเมืองดี ได้แก่ ความซื่อสัตย์ คุณธรรมต่อตัวเอง ศาสนา การเรียน ต่อชุมชน ต่อ ครอบครัว ต่อเพื่อน ต่อมนุษยธรรม ต่ออำนาจกฎข้อบังคับ และคุณธรรมต่อประเทศชาติ แบบ ทดสอบที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นนั้น สร้างเป็นเรื่องราวหรือสถานการณ์สั้น ๆ 45 เรื่อง แต่ละ เรื่องมีทางออกสำหรับแก้ปัญหา 2 แบบ แต่ละแบบก็มีคุณธรรมอย่างหนึ่งแฝงเอาไว้ ผู้รับ การทดสอบจะต้องอ่านเรื่องราวและพิจารณาว่าการกระทำหรือทางออกแต่ละแบบสมควรหรือไม่สมควรเพียงไร กลุ่มตัวอย่างใช้เด็กที่จบชั้นประถม 4 จำนวน 291 คน ครูที่สอนเด็ก ประถม 4 จำนวน 65 คน และผู้ทรงคุณวุฒิ 50 คน ผลการวิจัยปรากฏว่าเด็กกับครูมีคุณ ธรรมแห่งความเป็นพลเมืองดีสอดคล้องกันถึงร้อยละ 75.56 ของจำนวนสถานการณ์ที่ สร้างขึ้น 45 เรื่อง และเด็กกับผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นสอดคล้องกันถึงร้อยละ 73.33 ของจำนวนสถานการณ์ทั้งหมด นอกจากนั้นยังพบว่า เด็กมีความเห็นว่าคุณธรรมที่มีต่อครอบครัว มีความสำคัญน้อยกว่าคุณธรรมที่มีต่อเพื่อน

²¹ชาลี ลัทธิต, "การศึกษาคูณธรรมแห่งความเป็นพลเมืองดีบางประการของเด็ก ที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4," (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สถาบันระหว่างชาติสำหรับการ ค้นคว้าเรื่องเด็ก วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร, 2507).

เมืองชัย ทาเจริญศักดิ์²² ได้ทำการสำรวจความรู้และทัศนคติค่านิยมและวัฒนธรรมของเด็กเมื่อปี พ.ศ. 2506 โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กชายหญิงในชั้นประถมปีที่ 4 จำนวน 436 คน ส่วนเครื่องมือทดสอบผู้วิจัยได้สร้างแบบทดสอบ หรือแบบสำรวจความรู้และทัศนคติค่านิยมและวัฒนธรรมตนเอง เป็นแบบให้เลือกคำตอบที่ดีที่สุดและถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว ได้ผลว่าเด็กมีความรู้เรื่องมารยาทในการพบผู้ใหญ่อยู่ในเกณฑ์ดีมาก คือ ร้อยละ 85.07 ตอบว่าควรยกมือไหว้กล่าวคำสวัสดิ์เมื่อพบผู้ใหญ่ ส่วนความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับศีลธรรมและวัฒนธรรมนั้น โดยเฉลี่ยเด็กมีความรู้ในเกณฑ์ปานกลาง คือร้อยละ 54.07 มีการตัดสินใจทางศีลธรรมถูกต้อง ในด้านความซื่อสัตย์ ร้อยละ 87.13 ตอบว่าถ้าเห็นสมบัติตกอยู่จะตองนำไปส่งครู และร้อยละ 0.91 ว่าควรถูเก็บเข้ากระเป๋าในด้านการลักขโมย ร้อยละ 81.17 ตอบว่าการลักขโมยเป็นอาชีพที่ผิดศีลธรรม

ในปี ค.ศ. 1971 โฟเดอร์²³ (Foder) ได้ทำการศึกษาเรื่องการต่อต้านอิทธิพลของสังคมที่มีต่อพัฒนาการทางจริยธรรมในเด็กวัยรุ่น โดยใช้กลุ่มตัวอย่างวัยรุ่นชายที่มีอายุ 14 ถึง 17 ปี จำนวน 42 คน ทำการทดสอบโดยการสัมภาษณ์โดยเลาสดานการณคานศีลธรรมให้ฟัง แต่ละสถานการณ์จะกล่าวถึงการกระทำ 2 ด้านที่เกี่ยวกับการลงโทษของผู้ใหญ่หรือการตอบสนองต่อความต้องการของมนุษย์ ให้ผู้ถูกทดสอบตัดสินใจเลือกการกระทำเพียงอย่างเดียว แล้วให้เขาอธิบายให้เหตุผลสนับสนุนขอเลือกนั้นด้วย เพื่อนำเหตุผลทางจริยธรรมที่ไคมาจัดระดับขึ้นตามการแบ่งของโคลเบอร์ก จากนั้นนำเด็กมาสัมภาษณ์ด้วยแบบสอบถามอีก 2 ชุด การที่โคลเบอร์กสร้างการโต้เถียงขึ้นนี้เพื่อที่จะให้เด็กเชื่อว่าเขาสามารถเปลี่ยนแปลงจริยธรรมที่เขาตัดสินใจไปแล้วได้ ตัวอย่างเช่น ถ้าเด็กมีจริยธรรมว่าเขาควรจะ

²²เมืองชัย ทาเจริญศักดิ์, "การสำรวจหาความรู้และทัศนคติค่านิยมและวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นประถมปีที่ 4 ในโรงเรียนโครงการกรุงเทพ-ธนบุรี ปีการศึกษา, 2505", (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร, 2506).

²³Eugene M. Foder, "Resistance to Social Influence among Adolescents as a function of Level of Moral Development," The Journal of Social Psychology, Vol. 85, (1971), pp. 121 - 6.

รโมยขาแห่ง ๆ เพื่อไม่ช่วยชีวิตภรรยาของเขาเพราะไม่มีสติกส์ แต่ในการสัมภาษณ์โต้ตอบจะแสดงข้อโต้แย้งที่ต่อต้านการลักขโมยยานั้น

ผลการวิจัยปรากฏว่า เด็กที่เปลี่ยนการตัดสินใจใหม่มี 26 คน ที่ยังคงยึดถือการตัดสินใจเดิมของตนมี 22 คน ส่วนอีก 4 คน ดังเลไม่แน่ใจ สำหรับพวกที่คงการตัดสินใจเดิมนั้น พบว่าเขาได้รับการเลี้ยงดูอย่างอิสระจากพ่อแม่มากกว่าพวกเปลี่ยนใจ และมีพัฒนาการทางศีลธรรมดีกว่า พวกนี้พ่อแม่จะเปิดโอกาสให้ตัดสินใจทำอะไรด้วยตัวเอง การได้รับอิสระเช่นนี้อาจเป็นเหตุให้เขามีการตัดสินใจอย่างอิสระและคัดค้านต่อคำสั่งจริงได้

จากงานวิจัย 3 เรื่องที่กล่าวมานี้เป็นเรื่องที่กล่าวถึง ลักษณะของแบบทดสอบวัดจรรยาวิจาร์ณ ซึ่งสร้างเป็นเรื่องราวหรือสถานการณ์ขึ้นมา แล้วให้ผู้ถูกทดสอบตัดสินใจกระทำนั้น ทำให้ได้เป็นแนวคิดในการสร้างแบบทดสอบวัดจรรยาของผู้วิจัย นอกจากนี้ยังได้รวบรวมพฤติกรรมด้านศีลธรรมจรรยาจากแบบทดสอบเพื่อนำเข้ามาเป็นเนื้อหาในข้อทดสอบด้วย

สมมุติฐานและเหตุผลในการตั้งสมมุติฐาน

จากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ได้อ่านมาแล้ว ผู้วิจัยใช้เป็นพื้นฐานในการตั้งสมมุติฐานเพื่อทดสอบดังนี้

1. ในระหว่างกลุ่มเด็กหนึ่งบ้านกับผู้ปกครองเด็ก น่าจะมีความแตกต่างกันทางจรรยาวิจาร์ณ ทั้งนี้เพราะเด็กหนึ่งบ้านมีความประพฤติด้านศีลธรรมจรรยาที่ไม่ถูกต้อง ไม่เป็นที่ยอมรับของสังคม และผู้ปกครองเด็กหนึ่งบ้านไม่สามารถปกครองเด็กให้อยู่ในโอวาท ซึ่งแสดงถึงความขัดแย้งกันในจรรยาวิจาร์ณ

2. ในระหว่างเด็กธรรมดากับผู้ปกครองเด็ก น่าจะมีจรรยาวิจาร์ณที่สอดคล้องกัน ทั้งนี้เพราะเด็กเหล่านี้เป็นพวกที่มีความประพฤติดี เรียบร้อย และอยู่ในโอวาทผู้ใหญ่ ซึ่งแสดงถึงการมีจรรยาวิจาร์ณที่สอดคล้องกัน

3. ในระหว่างเด็กหนึ่งบ้านกับผู้ปกครอง กับกลุ่มเด็กธรรมดากับผู้ปกครอง น่าจะมีความแตกต่างกันทางจรรยาวิจาร์ณ คือในกลุ่มเด็กหนึ่งบ้านมีจรรยาวิจาร์ณที่ต่างจากผู้ปกครอง

มากกว่าในกลุ่มเด็กธรรมดาด้วยประการหนึ่ง เพราะเชื่อว่าเด็กธรรมดาที่มีจรรยาวิจรรณที่
สอดคล้องกับครู

4. ในระหว่างกลุ่มเด็กที่บ้านอายุ 9 ถึง 12 ปี กับเด็กอายุ 13 ถึง 16 ปี น่า
จะมีจรรยาวิจรรณที่แตกต่างกัน ทั้งนี้เพราะเด็กที่โตขึ้นย่อมมีพัฒนาการของความคิดคำน
ที่ลึกลับจรรยาที่ต่างจากวัยเด็ก เพราะมีสิ่งแวดล้อมและความต้องการที่เปลี่ยนไป

5. ในระหว่างกลุ่มเด็กธรรมดาอายุ 9 ถึง 12 ปี กับเด็กอายุ 13 ถึง 16 ปี
น่าจะมีจรรยาวิจรรณที่แตกต่างกัน ทั้งนี้เพราะเด็กที่โตขึ้นย่อมมีพัฒนาการของความคิดคำน
ที่ลึกลับจรรยาที่ต่างจากวัยเด็ก เพราะมีสิ่งแวดล้อมและความต้องการที่เปลี่ยนไป

6. ในระหว่างเด็กที่บ้านและเด็กธรรมดา น่าจะมีจรรยาวิจรรณที่แตกต่างกัน
 ทั้งนี้เพราะเด็กที่บ้านมีความประพฤติที่ผิดศีลธรรม แต่เด็กธรรมดามีความประพฤติที่ไม่
ผิดศีลธรรม

ขอทดลองเบื้องต้น

แบบทดสอบวัดจรรยาวิจรรณที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สามารถใช้วัดจรรยาวิจรรณทั้ง
14 ด้าน ได้ดังนี้ คือ จรรยาวิจรรณด้านความยุติธรรม ความซื่อสัตย์ ความเมตตากรุณา
การช่วยเหลือสมาชิกในครอบครัว ความสัมพันธ์กับเพื่อนเพศเดียวกันและต่างเพศ การเชื่อ
ฟังบิดามารดา การเชื่อฟังครูอาจารย์ การเล่นตามกฎเกณฑ์ ความรับผิดชอบในหน้าที่และ
บทบาทของตน การเที่ยวเตร่พักผ่อนหย่อนใจ สิ่งเสพติดและการพนัน กริยามารยาท การ
ลักขโมย และการแต่งกาย

ความไม่สมบูรณ์ของการวิจัย

ความไม่สมบูรณ์ของการวิจัยอาจเกิดขึ้นได้ดังกรณีดังต่อไปนี้

1. กลุ่มตัวอย่างมีจำนวนน้อย จึงอาจไม่เป็นตัวแทนของประชากรทั้งหมด
2. การใช้วิธีรวบรวมข้อมูลในหลายวิธี ผู้ทำแบบทดสอบเข้าใจข้อทดสอบไม่
ตรงกัน

3. ผู้ตอบไม่โต้ตอบตามความรู้สึกที่แท้จริงของตัว เพราะต้องการจะแสดงออกถึงจรรยาวิจรรณคดี ที่คิดว่าสังคมยอมรับเท่านั้น จึงทำให้ข้อมูลคลาดเคลื่อนจากความจริง

คำจำกัดความเฉพาะ

จรรยาวิจรรณ(moral judgement) หมายถึง ความคิดรวบยอดในความรู้สึกดีชอบชั่วดี อันเป็นเครื่องเหนี่ยวนำควบคุมพฤติกรรมที่แสดงออก เพื่อสนองความปรารถนา สามารถเห็นว่าการกระทำอย่างไรถูกผิด ควรทำหรือไม่ควรทำ

เด็กหนีบ้าน (runaway children) เป็นเด็กพวกที่ถือว่ามีความผิดปกติทางจิตใจ จัดอยู่ในประเภทความประพฤติผิดปกติของเด็กและวัยรุ่น (behavior disorders of childhood and adolescence) มีอาการดังนี้ คือ หนีจากสถานการณที่หนักแล้ว เช่น หนีจากบ้านตั้งแต่ 1 วัน ถึงมากกว่านั้น โดยไม่ได้ขออนุญาตผู้ปกครอง มักเป็นเด็กที่ทำตัวไม่สมวัยรู้สึกถูกทอดทิ้งจากบ้าน ชาคเพื่อน มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม เช่น ลักขโมย

เด็กธรรมดา หมายถึง เด็กที่ครูประจำชั้นลงความเห็นว่าเป็นเด็กดีในสายตาของครูและผู้ใหญ่ คือ มีความประพฤติดี ไม่เคยหนีบ้าน หนีโรงเรียน และอยู่ในโอวาท

ผู้ปกครอง หมายถึง ผู้ที่ใกล้ชิดกับเด็กมากที่สุด และให้การอบรมเลี้ยงดูเด็กมาตลอด อาจเป็นพ่อแม่ หรือบุคคลอื่นก็ได้